

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Lucksta förskola

Giltighetstid: 2022-01-01– t.o.m. 2022-12-31

Ansvarig rektor: Christine Unger

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare. Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

På vår förskola är värdegrundsarbetet viktigt och det råder nolltolerans mot att på något sätt kränka, diskriminera eller trakassera en annan individ. Vi vill ha vår förskola fri från diskriminering och kränkningar. Både vuxna och barn behöver ha kunskap och mod att stoppa om det skulle ske kränkning eller diskriminering. Vi arbetar mot Barn och utbildnings utbildningsidé för alla kommunala förskolor där det står:

- *I Sundsvalls kommunala förskolor möts vårdnadshavare och barn av en välkomnande, trygg och tillitsfull atmosfär som bygger på engagemang, delaktighet och förtroendefullt samarbete.*
- *Alla får möjlighet att i samspel med andra utveckla sitt bästa jag och erövrar kunskaper i meningsfulla sammanhang.*
- *Lär miljön inbjuder till möten, förundran och lek samt undersökande och utforskande.*
- *Förskolan är en demokratisk mötesplats där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet och där vi tillsammans tar ansvar för en hållbar utveckling.*

Vårt mål är att alla ska trivas och känna glädje och trygghet på förskolan. Vårt förhållningssätt grundar sig på ett gott och respektfullt bemötande, som utgår från de grundläggande värdena i skollagen och förskolans läroplan. Vi identifierar och stärker det positiva bemötandet, förhållningssättet och förutsättningar för att jobba mot nolltolerans.

Förskolans uppdrag är att följa de normer och värden som står i läroplanen. Alla människors lika värde, respekt för individen och ett demokratiskt klimat. Genom att

vara närvarande vuxna kan vi se vi till att alla barn får rätt till inflytande och delaktighet.

Barnen är viktiga samhällsmedborgare och förskolan är första ledet i det livslånga lärandet. Här lägger vi grunden för allt förebyggande och främjande arbete gällande samtliga diskrimineringsgrunder.

Eftersom det är förskolans ansvar att upptäcka, åtgärda och förebygga kränkande behandling arbetar vi med att få en struktur över likabehandlingsarbetet, att det ska vara ett levande dokument som är en del av det dagliga arbetet och som är känt av alla. I vårt systematiska kvalitetsarbete har vi två avstämningsperioder gällande likabehandlingsarbetet för att säkerställa att vi håller arbetet levande och att vi arbetar mot de uppställda mål vi har.

3. Kartläggning av riskområden

Vid utevistelsen fördelar barnen sig över hela förskolegården och det finns fler ställen än inomhus som är undanskymda och där det då kan förekomma ord och handlingar som inte är okej i vår nolltolerans av kränkande behandling. Vi behöver fortsätta att arbeta med vår organisation där pedagogerna ser hela förskolans barn som "sina" och sprider ut sig över gården för att kunna vara nära där barnen är.

Planerade undervisningssituationer även utomhus gör också att det blir lättare att som pedagog ha koll på det som sker i barngrupperna under utomhusvistelsen.

Inomhus vid övergångar kan det lätt uppstå konflikter och situationer där vi pedagoger måste vara närvarande och stötta. Tex vid toaletterna på avdelningen Tomten behöver vi se till att det inte blir för många barn åt gången och att de som är på toaletterna får vara i fred.

4. Mål för arbetet

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla

- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande,
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,
- förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,
- respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna, och
- ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och att aktivt delta i samhället.

Fokus under året:

Alla ska känna sig välkomna till förskolan.

Alla barn ska känna sig trygga på förskolan.

Vid utevistelsen ska pedagogerna finnas nära barnen.

5. Handlingsplan

Alla pedagoger behöver vara inlästa på alla de diskrimineringsgrunder som ingår i diskrimineringslagen.

Vi behöver ha en organisation där vi kan fördela barnen i mindre grupper för att på så sätt hinna lyssna in och samtala med alla barn. Vi pedagoger behöver vara nära barnen och särskilt stötta de barn som tillfälligt eller varaktigt är behov av särskilt stöd. Vi behöver ha en struktur för hur dagarna ser ut och vilka övergångar som kommer att ske. Utifrån våra rutinsituationer planerar vi sedan övrig utbildning och undervisning. Vi inför i vårt årshjul en avstämning i maj då vi utvärderar terminens arbete.

Vi jobbar även med Kvalitetsindikatorn Atmosfär, organisation och lärmiljö från maj och gör då självskattningar som resulterar i en utvecklingsplan där frågor som bemötande och förhållningssätt är en viktig grund.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Vid observationer har vi sett att vi pedagoger behöver stötta barnen i det sociala samspillet då det kan förekomma negativa beteenden.

Vissa platser på utegården är mera undagömda t ex. på kortsidorna på huset och vid häcken. (Där syns barnen dåligt.) Där kan konflikter ske och mindre trevliga ord sägas som vi behöver uppmärksamma, arbeta vidare med och förebygga tillsammans med barnen. Mer utbelysning på gården skulle uppskattas för att vi pedagoger ska känna oss trygga och kunna se alla barn under den mörka tiden på vintern.

Det har stor betydelse var de vuxna befinner sig på gården. När det finns närvarande vuxna ger vi barnen bra förutsättningar till goda möten för lek och lärande. Det blir färre konflikter där pedagogerna är och vi tänker att konflikter kan leda till kränkningar.

Lek i mindre grupper är också en framgångsfaktor. När det blir många barn i samma lärmiljö blir det svårare att kommunicera och komma överens. Det är större risk för konflikter när många barn leker på en begränsad yta. Det blir även svårare att hinna avstyra konflikter. Vi ser ett behov av flera fasta mötesplatser ute.

De yngsta barnen är där pedagogerna är. Är pedagogerna i samma rum så är även barnen där vilket gör att det blir många barn på samma ställe som ska komma överens. Konfliktrisen ökar. Det blir svårare för pedagogerna att avstyra konflikten och det kan leda till kränkningar. Det har gett goda resultat när pedagogerna delar upp sig och finns nära barnen på olika ställen.

Det är viktigt att fördela sig strategiskt både inom- och utomhus. Även dela upp barnen i olika miljöer.

Goda rutiner vid övergångar, t ex. när man ska gå in eller ut, ex. gå i omgångar så det inte blir för många i hallen etc. minskar risken för konflikter som kan leda till kränkningar.

Om pedagogerna på avdelningen för yngre barn är i rörelse utomhus blir en del nyintroducerade barn otrygga. Sandlådan i mitten av gården blir en trygg plats om

någon/några pedagoger stannar där. Andra barn behöver få utforska gården och en annan pedagog kan vara mera rörlig.

Genom medvetna, lyhörda och närvarande pedagoger har barnens möjligheter att bli sitt bästa jag ökat.

Vi ser också att vi behöver ha en tydlig struktur över likabehandlingsarbetet. Det främjande arbetet behöver tydliggöras i kommande års plan

Vi ser i den enkät som är utskickad till vårdnadshavare att många inte vet hur förskolan arbetar med likabehandlingsarbetet. Vi behöver bli bättre på att kommunicera och samarbeta med hemmen om detta.

7. Barns delaktighet i arbetet

Vi arbetar med pedagogisk dokumentation och processverktyget vilket skapar underlag i vårt planeringsarbete. Här kan vi utgå från det vi ser att barnen intresserar sig för och vilket lärande som sker.

Om vi har svårt att identifiera vissa saker använder vi oss av barnobservationer för att ta reda på vilket nuläge vi har.

Med de barn som kan uttrycka sig verbalt har vi barnsamtal för att få med deras synpunkter, åsikter och tankar.

Vi behöver också jobba med att barnen får komma till tals på många olika sätt då alla barn har rätt till delaktighet och inflytande, inte bara de som har det verbala uttryckssättet.

8. Rutiner för akuta situationer

Rektor och förskolans pedagoger ansvarar för att upptäcka, utreda och åtgärda.

Vid första kränkning ska ansvarig rektor starta en utredning.

Som stöd i detta arbete har vi, beroende på situation, både specialpedagog, psykolog och socionom inom BES att tillgå.

Så snart förskolan får kännedom om kränkning har eller kan inträffa skall en snabb utredning sättas igång av ansvarig rektor eller annan utsedd person (se "Kontaktpersoner")

Rutiner när ett barn kränker ett barn

När en händelse inträffar använder vi oss av Stella för anmälan om kränkande behandling.

Alla berörda ska i de flesta fall vara informerade.

Rektor ansvarar för att sammankalla vårdnadshavare och berörd personal till samtal med fokus på ett gemensamt mål och arbetssätt.

När det uppstår diskriminering trakasserier och kränkning mellan barnen visar vi vuxna att det inte är acceptabelt.

Vi hjälper barnen att sätta ord på sina känslor.

Vi hittar lösningar tillsammans med barnen.

Kontaktperson:

Rektor i förskolan: Kicki Unger tel. 070- 190 54 85

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar barn

Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets vårdnadshavare.

Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

• Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

• Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande i identitet eller uttryck)

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

• Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

• Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

• Funktionsnedsättning

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm.

Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

• Sexuell läggning

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

• Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

– särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om

– särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet "sexuella trakasserier" innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

• Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

